

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 213.845 van 15 juni 2011
in de zaak A. 155.688/XII-5829**

In zake: Reinhart APPELS
die woonplaats kiest te 3220 Holsbeek
Dutselstraat 160

tegen:

de VLAAMSE GEMEENSCHAP

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 16 september 2004, strekt tot de nietigverklaring van de artikelen 3 en 6 van het besluit van de Vlaamse regering van 28 mei 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 198.245 van 26 november 2009 zijn de debatten heropend.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een aanvullend verslag opgesteld.

Verzoeker heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 10 mei 2011.

Staatsraad Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en adviseur Marleen Broucke, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker behaalt zijn diploma van secundair onderwijs op 30 juni 1997. Op 16 september 2002, na eerst onder meer vier jaar in loondienst te hebben gewerkt, vat hij hogere studies aan tot het behalen van het diploma van industrieel ingenieur. Sinds 19 september 2002 is hij ingeschreven in het bevolkingsregister van Holsbeek, op het adres van zijn vader. Op 30 juni 2004 behaalt verzoeker zijn diploma van kandidaat industrieel ingenieur. Ten tijde van het inleiden van het voorliggend beroep is hij ingeschreven voor zijn eerste licentie industrieel ingenieur aan de hogeschool voor wetenschap en kunst, De Nayer Instituut te Sint-Katelijne-Waver.

3.2. Bij brief van 1 juni 2004 deelt de afdeling Studietoelagen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap verzoeker mee dat hij in het verleden zijn statuut van zelfstandig student heeft aangetoond conform het decreet van 16 februari 2001 doch dat er vanaf het academiejaar 2004-2005 een nieuwe regelgeving van toepassing is. Die nieuwe regelgeving betreft het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap (hierna: decreet studiefinanciering) en het ter uitvoering van dit decreet genomen besluit van de Vlaamse regering van 28 mei 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap (hierna: besluit studiefinanciering). Ten gevolge van die nieuwe regelgeving moet verzoeker voortaan ieder jaar opnieuw aantonen aan bepaalde voorwaarden te voldoen, zoniet verliest hij het statuut van zelfstandig student.

3.3. Verzoeker, die op grond van de vorige reglementering een studietoelage kreeg, wordt voor het academiejaar 2004-2005 verder beschouwd als een zelfstandig student gezien hij met toepassing van artikel 8, § 1, 1/, van het nieuwe besluit studiefinanciering tijdens het kalenderjaar waarin de start van dit academiejaar valt een inkomen genoot van meer dan het in artikel 136 van het Wetboek van inkomstenbelasting 1992 bepaald nettobedrag, toen vastgesteld op 2.490 euro.

Aangezien verzoeker echter vanaf 16 september 2004 niet meer in aanmerking komt voor tijdskrediet en slechts een verlof zonder wedde geniet, kan hij voor het academiejaar 2005-2006 niet langer voldoen aan de voorwaarde een inkomen te verwerven van meer dan 2.490 euro en verliest hij bijgevolg het statuut van zelfstandig student. Krachtens artikel 8, § 3, van het nieuwe besluit studiefinanciering kan hij dit statuut slechts opnieuw verkrijgen indien hij gedurende twaalf maanden maandelijks financiële middelen verwerft waarvan het totaal overeenkomt met het leefloon dat op 31 december van het kalenderjaar voorafgaand aan het betrokken academiejaar, overeenkomstig de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie jaarlijks wordt uitgekeerd aan de persoon die met één of meerdere personen samenwoont (zijnde toen vastgesteld op 4.762,56 euro). Vermits verzoeker, wat het academiejaar 2005-2006 betreft, evenmin voldoet aan die voorwaarde, kan hij voor dit academiejaar geen aanspraak meer maken op studiefinanciering.

IV. Relevante bepalingen

4.1. Voor een goed begrip van deze zaak is het nuttig eerst de relevante bepalingen van het decreet studiefinanciering en het besluit studiefinanciering in herinnering te brengen.

4.2. De hierna ter sprake komende bepalingen van het decreet studiefinanciering bepalen wat volgt:

“Art. 6. In dit decreet wordt verstaan onder:

[...]

14° leefeenheid: één of meerdere meerderjarigen, ongeacht het geslacht, met eventueel één of meerdere minderjarigen die hun hoofdverblijfplaats hebben op hetzelfde adres;

[...]

Art. 23. § 1. Er wordt rekening gehouden met de volgende categorieën van leefeenheden:

1° de leefeenheid waar de student zijn hoofdverblijfplaats heeft bij één of beide ouders van wie zijn afstamming vaststaat;

2° de leefeenheid waar de student ingevolge een gerechtelijke uitspraak, een tussenkomst van een comité voor bijzondere jeugdzorg of van een andere publiekrechtelijke overheid of instelling fiscaal ten laste is van een andere natuurlijke persoon dan de ouders van wie zijn afstamming vaststaat, of de leefeenheid waar de student minstens drie jaar hoofdverblijfplaats heeft bij of fiscaal ten laste is van een andere natuurlijke persoon dan één of beide ouders van wie zijn afstamming vaststaat;

3° gehuwde studenten;

4° zelfstandige studenten;

5° alleenstaande studenten.

[...]

§ 3. De Vlaamse regering kan een nadere begripsomschrijving uitwerken van de verschillende categorieën van leefeenheden, op basis waarvan de studiefinanciering van de student wordt berekend.

Art. 24. Bij het bepalen of een student in aanmerking komt voor studiefinanciering, wordt uitgegaan van de leefeenheid van de student en het referentie-inkomen van deze leefeenheid.

Art. 25. Het referentie-inkomen bestaat uit:

1° het gezamenlijk belastbare inkomen;

2° het afzonderlijk belastbare inkomen;

3° 80 procent van de aan de persoon of personen van wie het referentie-inkomen voor de berekening van de studiefinanciering wordt genomen en aan de ten laste zijnde kinderen uitbetaalde onderhoudsgelden, voor zover deze nog niet begrepen zijn in het gezamenlijk belastbaar inkomen;

4° tweemaal het geïndexeerd kadastraal inkomen vreemd gebruik en éénmaal het geïndexeerd kadastraal inkomen dat voor eigen beroepsdoeleinden wordt aangewend;

5° de inkomensvervangende tegemoetkoming toegekend in het raam van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten;

6° het leefloon toegekend in het raam van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie;

7° het bestaansminimum toegekend in het raam van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum;

8° de niet belastbare beurs zoals opgesomd in artikel 53 van het koninklijk besluit van 27 augustus 1993 tot uitvoering van artikel 90, 2°, tweede lid, van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992, voor zover onderworpen aan de sociale zekerheid.

Wanneer het in het eerste lid bedoelde referentie-inkomen voor minstens 70 procent bestaat uit vervangingsinkomsten, worden deze vervangingsinkomsten verminderd met een bedrag gelijk aan de forfaitaire aftrek voor beroepskosten die op fiscaal vlak wordt toegepast op bezoldigingen en baten.”

4.3. De hierna ter sprake komende bepalingen van het besluit studiefinanciering luiden:

“HOOFDSTUK II. - Categorieën van leefeenheden

Afdeling 1. - Algemene bepalingen

Art. 3. § 1. Onder voorbehoud van de toepassing van artikel 5 en artikel 6 wordt voor de berekening van het referentie-inkomen uitgegaan van de leefeenheid waar de student zijn hoofdverblijfplaats heeft bij één of beide ouders van wie zijn afstamming vaststaat of bij een andere natuurlijke persoon van wie hij ten laste is.

§ 2. Indien de student zijn hoofdverblijfplaats heeft bij een leefeenheid bestaande uit beide ouders van wie zijn afstamming vaststaat, ongeacht of zij gehuwd zijn, wordt uitgegaan van het referentie-inkomen van beide ouders. Indien de student zijn hoofdverblijfplaats heeft bij een leefeenheid bestaande uit één ouder van wie zijn afstamming vaststaat, wordt uitgegaan van het referentie-inkomen van deze ouder.

Indien de student zijn hoofdverblijfplaats heeft bij een leefeenheid bestaande uit één ouder van wie zijn afstamming vaststaat en die gehuwd is, wordt uitgegaan van het referentie-inkomen van de ouder en van de partner.

Indien de student zijn hoofdverblijfplaats heeft bij een leefeenheid bestaande uit één ouder van wie zijn afstamming vaststaat en een niet-verwant waarvan de student fiscaal ten laste is, zonder dat deze gehuwd zijn, wordt uitgegaan van het referentie-inkomen van beide.

Indien de student zijn hoofdverblijfplaats heeft bij een leefeenheid bestaande uit één ouder van wie zijn afstamming vaststaat en één of meerdere niet-verwanten waarvan hij niet fiscaal ten laste is, wordt uitgegaan van het referentie-inkomen van de ouder, waarbij de toepasselijke maximum- en minimum inkomensgrens binnen de leefeenheid, bepaald in artikel 14, met één punt wordt verminderd, tenzij de niet-verwanten niet beschikken over financiële middelen zoals bedoeld in artikel 25, 1°, 2°, 3°, 4° en 8° van het decreet.

§ 3. Indien de student zijn hoofdverblijfplaats heeft bij een leefeenheid bestaande uit twee niet-verwanten, één of meerdere gemeenschappelijke kinderen en eventueel één of meerdere niet-gemeenschappelijke kinderen, waarbij minstens één van beide niet-verwanten de ouder van de student is van wie zijn afstamming vaststaat, wordt in afwijking van § 2 uitgegaan van het referentie-inkomen van beide niet-verwanten.

§ 4. Indien de student ingevolge een gerechtelijke uitspraak, een tussenkomst van een comité voor bijzondere jeugdzorg of van een andere publiek-rechtelijke overheid of instelling, fiscaal ten laste is van een andere natuur-

lijke persoon dan de ouders of één van de ouders van wie zijn afstamming vaststaat, of al minstens drie jaar fiscaal ten laste is van een andere natuurlijke persoon dan de ouders van wie de afstamming vaststaat, wordt voor de berekening van de studiefinanciering uitgegaan van de leefeenheid van deze andere natuurlijke persoon.

Indien de student al minstens drie jaar hoofdverblijfplaats heeft bij de leefeenheid van een andere natuurlijke persoon dan de ouders van wie zijn afstamming vaststaat, en waarbij de tenlasteneming als dusdanig erkend is door een ziekenfonds of kinderbijslagfonds, wordt voor de berekening van de studiefinanciering uitgegaan van de leefeenheid van deze andere natuurlijke persoon.

Indien in de gevallen bepaald in het eerste en tweede lid:

1° de student hoofdverblijfplaats heeft bij de in het eerste of tweede lid bedoelde natuurlijke persoon, wordt uitgegaan van het referentie-inkomen van deze natuurlijke persoon;

2° de student zijn hoofdverblijfplaats heeft bij de in het eerste of tweede lid bedoelde natuurlijke persoon die gehuwd is, wordt uitgegaan van het referentie-inkomen van deze natuurlijke persoon en zijn partner;

3° de student zijn hoofdverblijfplaats heeft bij de in het eerste of tweede lid bedoelde natuurlijke persoon en één of meerdere niet-verwanten van deze natuurlijke persoon, wordt uitgegaan van het referentie-inkomen van deze natuurlijke persoon, waarbij de toepasselijke maximum- en minimum inkomensgrens binnen de leefeenheid, bepaald in artikel 14, met één punt wordt verminderd, tenzij deze niet-verwanten niet beschikken over financiële middelen zoals bedoeld in 25, 1°, 2°, 3°, 4° en 8° van het decreet.

4° de student zijn hoofdverblijfplaats heeft bij de in het eerste of tweede lid bedoelde natuurlijke persoon die één van beide niet-verwanten is, bedoeld in § 3, wordt uitgegaan van het referentie-inkomen van beide in § 3 bedoelde niet-verwanten.

[...]

Afdeling 3. - Zelfstandige student

Art. 6. § 1. Wordt beschouwd als zelfstandig student die een eigen leefeenheid vormt, de student die niet behoort tot de categorieën omschreven in artikel 3 en artikel 5 en die gedurende twaalf maanden maandelijks financiële middelen heeft verworven waarvan het totaal overeenkomt met het leefloon dat op 31 december van het kalenderjaar voorafgaand aan het betrokken academiejaar overeenkomstig het artikel 14, § 1, 1°, en het artikel 15 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijk integratie jaarlijks wordt uitgekeerd aan de persoon die met één of meerdere personen samenwoont.

Indien de student voor de eerste keer zijn statuut van zelfstandig student aantoonst, dient de in het eerste lid bedoelde periode van twaalf maanden zich te situeren tijdens een periode van twee aaneensluitende kalenderjaren eindigend op 31 december van het kalenderjaar waarin het betrokken academiejaar start, van het academiejaar waarin de hervatting of aanvatting van de studies valt of de studiefinanciering wordt aangevraagd.

§ 2. De in § 1 bedoelde financiële middelen kunnen bestaan uit :

1° een beroepsinkomen, waarbij onder beroepsinkomen moet worden ver-

staan het samengestelde bedrag van de beroepsinkomsten na aftrek van de beroepsuitgaven en de beroepsverliezen;
2° een bruto belastbare werkloosheidsuitkering;
3° een bruto belastbare arbeidsongeschiktheidsuitkering of -vergoeding;
4° een bruto belastbaar ander vervangingsinkomen verkregen uit eigen beroepsactiviteit;
5° een inkomensvervangende tegemoetkoming, toegekend in het raam van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten;
6° een bruto belastbaar rust- of overlevingspensioen;
7° het leefloon toegekend in het raam van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie;
8° het bestaansminimum toegekend in het raam van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum;
9° een niet belastbare beurs zoals opgesomd in artikel 53 van het koninklijk besluit van 27 augustus 1993 tot uitvoering van artikel 90, 2°, tweede lid van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992, voor zover onderworpen aan de sociale zekerheid.

[...]

Art 8. § 1. De student die vóór de inwerkingtreding van dit decreet een studietoelage heeft genoten op grond van de voorwaarden bepaald in artikel 6, respectievelijk artikel 7 van het besluit van de Vlaamse regering van 31 augustus 2001 houdende regeling van de studietoelagen voor het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap wordt eveneens beschouwd als gehuwd, respectievelijk zelfstandig student, indien een van de volgende voorwaarden is vervuld:

1° de student en/of zijn partner, respectievelijk de student heeft tijdens het kalenderjaar waarbinnen de start van het academiejaar valt meer financiële middelen, zoals bepaald in artikel 5, respectievelijk artikel 6, verworven dan het in artikel 136 van het Wetboek van inkomstenbelasting bepaald netto-bedrag;

2° hij voldoet niet aan de voorwaarden van een andere leefeenheid, opgesomd in artikel 3 en artikel 6, respectievelijk artikel 5.

§ 2. De student die conform de voorwaarden van dit besluit het statuut van gehuwd, respectievelijk zelfstandig student, heeft aangetoond, behoudt het statuut van gehuwd, respectievelijk zelfstandig student, indien een van de volgende voorwaarden is vervuld:

1° de student en/of zijn partner, respectievelijk de student heeft tijdens het kalenderjaar waarbinnen de start van het academiejaar valt meer financiële middelen, zoals bepaald in artikel 5, respectievelijk artikel 6, verworven dan het in artikel 136 van het Wetboek van inkomstenbelasting bepaald netto-bedrag;

2° hij voldoet niet aan de voorwaarden van een andere leefeenheid, opgesomd in artikel 3 en artikel 6, respectievelijk artikel 5.

§ 3. Indien de student reeds eerder conform het besluit van de Vlaamse regering van 31 augustus 2001 betreffende de studietoelagen voor hoger onderwijs of conform dit besluit zijn statuut heeft aangetoond op grond van de voorwaarden voor gehuwd, respectievelijk zelfstandig student, en die niet

aan de voorwaarden voldoet om het statuut te behouden, zoals bepaald in § 1 en § 2, kan het statuut opnieuw verwerven indien de student en/of zijn partner, respectievelijk de student, gedurende twaalf maanden maandelijks financiële middelen heeft verworven waarvan het totaal overeenkomt met het leefloon dat op 31 december van het kalenderjaar voorafgaand aan het betrokken academiejaar, overeenkomstig het artikel 14, § 1, 1°, en het artikel 15 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie jaarlijks wordt uitgekeerd aan de persoon die met één of meerdere personen samenwoont. De bedoelde periode van twaalf maanden dient zich te situeren tijdens een periode van twee aaneensluitende kalenderjaren eindigend op 31 december van het kalenderjaar waarin het betrokken academiejaar start.”

V. Onderzoek van de middelen

A. Algemene, voorafgaande opmerking

5. Tussen partijen bestaat betwisting over de vraag of verzoeker behoort tot de categorie van de “zelfstandige studenten” of tot de categorie van “de leefeenheid waar de student zijn hoofdverblijfplaats heeft bij één of beide ouders van wie zijn afstamming vaststaat”.

Partijen zijn het eens dat het al dan niet gedomicilieerd zijn op het adres van zijn ouder(s) niet bepalend is om uit te maken of iemand kan worden beschouwd als zelfstandig student. Ook verwerende partij past de regeling immers zo toe, zoals zij uiteenzet in de memorie van antwoord, dat “een student die aantoonst dat hij voldoende financiële middelen verwierf [...] om het statuut van zelfstandig student te behouden of te verwerven, wel zijn hoofdverblijfplaats bij zijn ouders kan hebben”. De kern van het geschil tussen verzoeker, die erkend wil worden als zelfstandig student, en verwerende partij, die zulks weigert, is de eis om over periodieke, meer bepaald maandelijks inkomsten te beschikken.

Verzoeker beweert niet over andere regelmatige en al dan niet beroepsmatige inkomsten te beschikken die buiten de definitie van het besluit studiefinanciering vallen, zoals huurgelden of andere inkomsten uit onroerende goederen of roerende inkomsten uit kapitalen, noch beweert hij over recurrente, maar niet maandelijks inkomsten te beschikken zoals bijvoorbeeld een bedrijfsleider, die hij in zijn memorie van wederantwoord als voorbeeld ter sprake brengt

en die “zijn belastbare vergoeding niet in [maandelijkse] periodieke stortingen [ontvangt]”. Over het lot van dergelijke situaties moet de Raad van State zich in de voorliggende zaak dus niet uitspreken. Verzoeker betoogt -enkel- tegenover de vereiste maandelijkse, periodieke inkomsten een zelfde bedrag aan voorheen verworven spaargelden te kunnen stellen, en in die zin eveneens financieel onafhankelijk -en dus zelfstandig- te zijn.

B. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

6. Verzoeker voert in een eerste middel aan dat artikel 23, § 3, van het decreet studiefinanciering het in artikel 24, § 5, van de Grondwet bedoelde legaliteitsbeginsel schendt, in de mate dat het uitvoeringsbesluit de subsidiëring regelt, eensdeels, door een andere inhoud te geven aan termen uit het decreet en, anderdeels, door de bevoegdheid verder te delegeren.

In een *eerste middelonderdeel* doet verzoeker gelden dat het uitvoeringsbesluit het begrip van een “zelfstandig student” miskent. Uit de lectuur van artikel 3 en 6 van het besluit studiefinanciering volgt immers dat een “zelfstandig persoon” -in de zin van financieel onafhankelijke persoon, die ook fiscaal niet ten laste is van één of meerdere van zijn huisgenoten- niet beschouwd wordt als een “zelfstandig student” wanneer hij over spaargelden beschikt die hij heeft verworven gedurende een periode voorafgaand aan de periode van twee aansluitende kalenderjaren eindigend op 31 december van het kalenderjaar waarin het betrokken academiejaar start.

Geargumenteerd wordt vooreerst dat het decreet de term “zelfstandig student” niet definieert, zodat de Vlaamse regering wel inhoud kan geven aan dit begrip, maar daarbij rekening moet houden met de taalkundige of gebruikelijke betekenis van die term. Volgens het Van Dale Groot woordenboek der Nederlandse taal verwijst dit begrip naar “op zichzelf staand”, “onafhankelijk bestaand” en “op eigen benen staand”. Iemand die voldoende heeft gespaard om te kunnen beschikken over het als inkomen vereiste bedrag dient dus op grond van taalkundige overwegingen aangezien te worden als “zelfstandig”. Deze per-

soon is immers onafhankelijker of zelfstandiger dan de persoon die afhankelijk is van uitkeringen, zoals een leefloon, om datzelfde bedrag te verwerven.

Voorts betoogt verzoeker dat uit de lezing van de artikelen 6, 23, § 1, 24 en 25, 1° en 2°, van het decreet studiefinanciering volgt dat een zelfstandig student bij zijn ouders een studentenkamer kan betrekken. Zelfstandig student zijn impliceert immers dat men geen deel uitmaakt van de leefeenheid waar de student zijn hoofdverblijfplaats heeft bij één of beide ouders waarvan zijn afstamming vaststaat. Verzoeker leidt het voorgaande eveneens af uit de definities in artikel 2 van het decreet van 4 februari 1997 houdende de kwaliteits- en veiligheidsnormen voor kamers en studentenkamers. Een student kan bij zijn ouders een “kamer” betrekken, want de woning van zijn ouders kan een “kamerwoning” zijn en dus een “studentenhuis”, waar die “kamer” een “studentenkamer” wordt, die desnoods “om niet” ter beschikking wordt gesteld. Bijgevolg is het al dan niet gedomicilieerd zijn op het adres van zijn ouder(s) niet bepalend om uit te maken of betrokkene zelfstandig student is of niet.

In een *tweede middelonderdeel* betoogt verzoeker dat de Vlaamse regering de bevoegdheid om inhoud te geven aan het begrip “zelfstandig student” -in respectievelijk de bepalingen van artikel 6, § 2, 7° en 4°, van het besluit studiefinanciering- onrechtmatig verder heeft gedelegeerd aan, enerzijds, het OCMW en, anderzijds, private firma's.

7. In de memorie van wederantwoord stelt verzoeker, wat het eerste onderdeel betreft, in essentie dat er in het decreet studiefinanciering geen sprake is van periodiciteit van het inkomen van de “minvermogende student”. Artikel 7 van voormeld decreet bepaalt dat de Vlaamse regering studiefinanciering aan minvermogende studenten in het hoger onderwijs verleent, overeenkomstig de regelen die bij en krachtens de wet zijn vastgesteld (eerste lid) en dat de studiefinanciering slechts mag worden gebruikt voor het dekken van de kosten voor het onderhoud van de student en het door hem gevolgde onderwijs (tweede lid). Het tweede lid suggereert dat de minvermogende student zijn studietoelage nodig heeft voor zijn “onderhoud”, met andere woorden een inkomen heeft dat lager is dan het leefloon; leefloon dat immers uit de aard daarvan moet volstaan om de kosten van zijn onderhoud volledig te dekken.

Ook is die periodiciteit niet vereist voor de toepassing van artikel 8, § 3, van het besluit studiefinanciering nu zich daar de situatie kan voordoen dat de student een studietoelage ontvangt, terwijl hij het tweede kalenderjaar leeft van de inkomsten van het eerste kalenderjaar en dus geen periodieke inkomsten geniet in het tweede kalenderjaar, namelijk het kalenderjaar waarin het betrokken studiejaar aanvat. Die inkomsten van het eerste kalenderjaar vormen dan zijn spaargelden voor het tweede kalenderjaar.

Tevens, na benadrukt te hebben dat hij vier jaar heeft gewerkt en belastingen heeft betaald en zijn spaargelden dus niet door zijn vader, noch zijn echtgenote, op zijn rekening zijn gestort, stelt hij de stelling van verwerende partij dat spaargelden geen sluitend bewijs van financiële onafhankelijkheid vormen, niet te kunnen bijvallen. Immers toont verwerende partij niet aan waarom het vereiste bedrag aan spaarcenten niet, maar het ontvangen van hetzelfde bedrag in maandelijkse schijven als leefloon wel financiële onafhankelijkheid bewijst. Als de redenering van verwerende partij opgaat, dan is een lottowinnaar die niet meer hoeft te werken, niet financieel onafhankelijk, maar een leefloner wel. Ten slotte vormt de fiscale wetgeving ook geen argument in verband met de vereiste dat inkomsten periodiek moeten worden verworven.

Verzoeker concludeert dan ook dat verwerende partij niet op een wijze, die consistent is met de regels in verband met de studietoelagen, heeft aangetoond waarom iemand die zelf voldoende heeft gespaard om te kunnen beschikken over het als inkomen vereiste bedrag niet financieel onafhankelijk zou zijn, terwijl dat wel wordt gesteld van iemand die afhankelijk is van de maandelijkse storting van een overheidsdienst.

Met betrekking tot het tweede onderdeel, blijft verzoeker erbij dat het besluit studiefinanciering door bij de definitie van zelfstandig student de toekenning van een studietoelage afhankelijk te maken van de toekenning van het leefloon, terwijl het betrokken OCMW discretionair de bevoegdheid heeft om al dan niet rekening te houden met de inkomsten van de ouders waarmee de student samenwoont of discretionair te beslissen of er billijkheidsredenen zijn om betrokkene vrij te stellen van werkbereidheid, een ontoelaatbare delegatie heeft ver-

leend. Hetzelfde geldt voor private firma's, die ook een discretionaire macht hebben in verband met de vraag of zij verder gaan dan de wettelijke regeling en ondernemings-CAO's afsluiten om het tijdskrediet toe te staan aan hun personeelsleden.

8. In de laatste memorie stelt verzoeker met betrekking tot zijn drie aangevoerde middelen tot de essentie van de zaak te willen komen en aan de Raad van State slechts één vraag voor te leggen, namelijk de vraag of het redelijk te noemen is dat “iemand die in loondienst gewerkt heeft en zijn arbeidsovereenkomst schorst omwille van zijn studie geen zelfstandig student zou zijn” (en dus principieel geen recht zou hebben op een studietoelage omdat hij “maar” van spaargelden leeft), “terwijl iemand die een leefloon geniet automatisch aan[ge]zien wordt als een ‘zelfstandig student’”.

Beoordeling

9. Verzoeker voldeed vanaf het academiejaar 2005-2006 niet langer aan de voorwaarden om het statuut van zelfstandig student te behouden. Hij kon dit statuut opnieuw verwerven indien hij voldeed aan de voorwaarden van artikel 8, § 3, van voormeld besluit, die analoog zijn aan die bepaald in artikel 6, § 1, van hetzelfde besluit.

Overeenkomstig deze bepalingen moet een student, om het statuut van zelfstandig student te verwerven, gedurende twaalf maanden maandelijks financiële middelen hebben verworven tijdens een periode van twee aansluitende kalenderjaren eindigend op 31 december van het kalenderjaar waarin het betrokken academiejaar start. Artikel 6 bepaalt in zijn tweede paragraaf verder waaruit die financiële middelen kunnen bestaan. Spaargelden, ongeacht hun oorsprong, komen in die opsomming niet voor. Volgens verzoeker is dit onredelijk en niet consistent met de taalkundige of gebruikelijke betekenis van het begrip “zelfstandig student” en ook niet met het decreet studiefinanciering, dat de term “zelfstandig student” -opgenomen als één van de in artikel 23 van het decreet opgesomde leefeenheden-, niet definieert en ook nergens zou vereisen dat het inkomen van een minvermogende student periodiek verworven moet zijn. Het

voorgaande zou volgens hem bovendien ingaan tegen artikel 24, § 5, van de Grondwet, dat luidt:

“§ 5. De inrichting, erkenning of subsidiëring van het onderwijs door de gemeenschap wordt geregeld door de wet of het decreet.”

10. Met artikel 24, § 5, van de Grondwet “wordt de oorspronkelijke bedoeling van de grondwetgever geactualiseerd: essentiële beschikkingen inzake onderwijs moeten door verkozen organen worden vastgelegd. Uitvoerende organen kunnen slechts optreden in relatie tot dergelijke beschikkingen” (Verklarende Nota bij het voorstel van de regering tot herziening van artikel 17 van de Grondwet, *Parl.St.* Senaat B.Z. 1988, nr. 100-1/1/, 7). Luidens het verslag van de Commissie voor de herziening van de Grondwet en de hervorming der instellingen, heeft de grondwetgever gewild dat “alleen democratisch verkozenen [...] door middel van algemeen geldende regelen de inrichting, de erkenning en de subsidiëring van het onderwijs [kunnen] regelen” en dat “al deze belangrijke principes inzake onderwijsbeleid moeten worden vastgelegd bij decreet of bij wet” (*Parl.St.* Senaat B.Z. 1988, nr. 100-1/2/, 4).

Artikel 24, § 5, van de Grondwet drukt volgens de vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof de wil uit van de grondwetgever om aan de bevoegde wetgever de zorg voor te behouden een regeling te treffen voor de essentiële aspecten van het onderwijs, wat de inrichting, erkenning of subsidiëring betreft, doch verbiedt niet dat onder bepaalde voorwaarden opdrachten worden gegeven aan andere overheden. Die opdrachten mogen echter slechts betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de door de decreetgever zelf vastgelegde beginselen. Een gemeenschapsregering kan niet via die opdrachten de onnauwkeurigheid van die beginselen opvangen of onvoldoende omstandige beleidskeuzes verfijnen (zie, bijvoorbeeld, GwH 7 mei 1992, nr. 33/92; GwH 15 mei 1996, nr. 30/96; GwH 11 januari 2006, nr. 2/2006).

11. De studiefinanciering, die tot doel heeft een sociaal correctief te bieden om aan eenieder een effectief recht op onderwijs te garanderen, moet als een essentieel aspect van de inrichting en de subsidiëring van het onderwijs worden beschouwd. Het bepalen van de beginselen op grond waarvan het bedrag van

de studietoelagen dient te worden vastgesteld, is derhalve een zaak van de decreetgever.

In haar advies nr. 36.625/1 van 24 februari 2004 bij het voorontwerp van decreet studiefinanciering achtte de afdeling wetgeving van de Raad van State de delegatie die in het voorontwerp aan de regering werd gegeven om de verschillende categorieën van leefeenheden te bepalen, te ruim. Diezelfde opmerking gold ook voor de ontworpen delegatie aan de regering om de samenstelling van het referentie-inkomen te bepalen. Gevolg gevend aan die opmerkingen, heeft de decreetgever in artikel 23, § 1, van het decreet studiefinanciering, zelf vijf categorieën van leefeenheden bepaald op basis waarvan de studiefinanciering van de student wordt berekend. Het uitwerken van een nadere begripsomschrijving wordt vervolgens aan de regering overgelaten. De artikelen 3 tot 10 (zijnde hoofdstuk II van titel II) van het besluit studiefinanciering geven uitvoering aan die bepaling. Artikel 25 van het decreet dan weer bepaalt exhaustief, zonder verdere delegatie, waaruit het referentie-inkomen van de leefeenheid van de student kan bestaan.

12. Over het ontwerp van besluit studiefinanciering vervolgens bracht de afdeling wetgeving op 6 mei 2004 advies nr. 36.965/1 uit met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State (stuk nr. 6 van het administratief dossier). Daarbij wijst zij erop dat het toen voorliggende ontwerp van besluit een fel afgeslankte versie is van een eerder ontwerp van besluit, dat bijgevolg de afdeling wetgeving advies heeft gegeven over een minder omvattende decretale regeling dan die welke door het Vlaams Parlement is aangenomen, dat over een aantal bepalingen van het eerste ontwerp van uitvoeringsbesluit dat toen eveneens om advies was voorgelegd maar waarover, gelet op de fundamentele opmerkingen bij het ontwerp van decretale regeling en het gegeven dat het Vlaams Parlement er zich nog niet over had uitgesproken, geen advies werd gegeven en dat, aangezien de tekst ervan intussen door de decreetgever is aangenomen, bekrachtigd en afgekondigd, de Raad van State, afdeling wetgeving, zich van kritiek hierop onthoudt.

13. Op een later ogenblik heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State kritiek geuit op het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinan-

ciering in de Vlaamse Gemeenschap dat in de plaats is gekomen van het hier besproken decreet van 2004, ten aanzien van de analoge bepaling waarin de regering wordt gemachtigd om een “nadere omschrijving” te geven van de categorieën van leefeenheden. In haar advies nr. 42.299/1 van 22 februari 2007 bij het voorontwerp van decreet “betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap”, stelt zij immers hieromtrent het volgende (*Parl.St.* VI. Parl. 2006-2007, nr. 1171/1, 139):

“In artikel 34, § 3, van het ontwerp wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om een nadere begripsomschrijving van de verschillende categorieën van leefeenheden te geven op basis waarvan de toelage van de leerling of student wordt berekend en om de persoon of personen te bepalen van wie het referentie-inkomen in aanmerking zal worden genomen bij de berekening van de toelage.

Artikel 35, § 3, verleent de regering -zonder meer- de bevoegdheid om de wijze te bepalen waarop het referentie-inkomen op basis van buitenlandse inkomsten wordt bepaald.

In de artikelen 37 en 38 krijgt de regering daarenboven de bevoegdheid om het in aanmerking te nemen kalenderjaar te bepalen. Het gaat om elementen die essentieel zijn voor het systeem van studiefinanciering. Aldus wordt het nemen van fundamentele opties nodig voor de toepassing van de regeling, overgelaten aan de regering. Deze delegaties zijn daarom te ruim om in overeenstemming te zijn met artikel 24, § 5, van de Grondwet.”

14. Deze vaststellingen brengen het auditoraat ertoe, te adviseren om het Grondwettelijk Hof uit te nodigen om zich uit te spreken over de vraag of artikel 23, § 3, van het decreet studiefinanciering artikel 24, § 5, van de Grondwet schendt.

Ter terechtzitting verklaart verwerende partij zich hiertegen niet te verzetten, maar zich hieromtrent te willen gedragen naar de wijsheid van de Raad van State. Verzoeker van zijn kant schaart zich achter het advies van het auditoraat.

Gelet op de voorgaande vaststellingen, bestaat er aanleiding om ambtshalve de eerste hierna in het dictum geformuleerde prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof.

15. Indien het Grondwettelijk Hof de prejudiciële vraag bevestigend beantwoordt en aldus het grondwettelijk legaliteitsbeginsel geschonden noemt, is de regering zonder rechtsgrond om de bestreden artikelen van het besluit aan te nemen, zodat het voorbarig is de overige aspecten van het eerste middel nu al te beoordelen.

C. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

16. In een tweede middel voert verzoeker een schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet aan, doordat het uitvoeringsbesluit studiefinanciering aan het begrip “zelfstandig student” een inhoud geeft die discriminaties veroorzaakt tussen meerdere groepen studenten. Verzoeker betoogt inzonderheid dat twee situaties die fundamenteel verschillend zijn door voormeld besluit op gelijke wijze worden behandeld: enerzijds, de student, achttien jaar, die hogere studies aanvat terwijl hij thuis blijft wonen en fiscaal ten laste is van zijn ouders en door zijn ouders wordt onderhouden en, anderzijds, de student, vierentwintig jaar oud, die, nadat hij vier jaar in loondienst heeft gewerkt, bij zijn ouders gaat wonen, die hij een leefgeld betaalt (eerst van zijn uitkering voor tijdskrediet en nadien van zijn spaargelden, omdat zijn recht op tijdskrediet is uitgeput). Beide studenten worden gelijk behandeld: er wordt namelijk rekening gehouden met de inkomsten van de ouders. Nochtans geldt een fundamenteel onderscheid, namelijk de eerste student heeft zelf nog geen inkomen verworven en is dus inderdaad “onzelfstandig”, terwijl de tweede zelf inkomsten heeft verworven en belastingen heeft betaald en dus wel “zelfstandig” is. Daarnaast behandelt voormeld besluit volgende twee studenten op ongelijke wijze: enerzijds, de student die bij zijn ouders woont en maandelijkse inkomsten heeft ten gevolge van uitkeringen (werkloosheidsuitkering, vervangingsinkomen, leefgeld, of dergelijk inkomen) zodat hij een bepaald jaarinkomen heeft, en, anderzijds, de student, die bij zijn ouders op kamers woont en spaargelden heeft ten bedrage van datzelfde jaarinkomen. Of nog anders geformuleerd: enerzijds, de student die een bepaalde som geld verdient gedurende een periode van twaalf maanden te situeren tijdens een periode van twee aaneensluitende kalenderjaren eindigend op 31 december van het kalenderjaar waarin het betrokken academiejaar start en, anderzijds, de student, die een

bepaalde som geld verdient gedurende een periode voorafgaand aan voormelde periode. Zij beschikken nochtans beiden over hetzelfde jaarbedrag. Enkel op grond van het tijdstip waarop het bedrag werd verworven, heeft de eerste wel en de tweede geen recht op studiefinanciering. De Vlaamse regering toont nergens aan waarom de geldverwerving tijdens de latere periode wel en die tijdens een eerdere periode niet het doel van haar regelgeving verwezenlijkt.

Ten slotte meent verzoeker dat het uitvoeringsbesluit volgende twee studenten op ongelijke wijze behandelt: enerzijds, de student die bij een lokaal bestuur heeft gewerkt en dus zes jaar loopbaanonderbreking kan krijgen en, anderzijds, de student die bij een private onderneming werkt en dus slechts twee jaar loopbaanonderbreking kan nemen en noodgedwongen twee jaar verlof zonder wedde neemt om zijn studies te beëindigen.

17. In de memorie van wederantwoord stelt verzoeker nog dat verwerende partij niet verklaart waarom hij plots opnieuw een “kind” wordt, terwijl hij voordien volwassen genoeg werd geacht om belastingen en sociale zekerheidsbijdragen te betalen. Het gelijkheidsbeginsel vraagt een objectief criterium op grond waarvan de ongelijke behandeling tussen een student die tijdens zijn studies inkomsten verwerft en de student die inkomsten heeft verworven en belastingen heeft betaald vóór zijn studies, verantwoord zou zijn.

Ten slotte stelt verzoeker dat ook al vloeit de mogelijke ongelijkheid tussen een personeelslid van een lokaal bestuur en een personeelslid van een privé werkgever voort uit andere (federale) regelgeving, het toch verwerende partij is die heeft gekozen om naar deze ongelijke regelingen te verwijzen. De Vlaamse regering had deze ongelijkheid moeten kennen en ondervangen.

Beoordeling

18. Verzoeker geeft twee voorbeelden van studenten die, in het ene geval onterecht gelijk en in het andere geval onterecht ongelijk zouden worden behandeld.

Zoals ook bij de bespreking van het eerste middel is ter sprake gebracht, is evenwel doorheen al de mogelijke hypothesen de vraag of de student woont bij zijn ouders of apart woont niet relevant, net zo min voorts als de leeftijd van die student of het al dan niet fiscaal ten laste zijn van de student. Wel relevant is de vraag of de student beschikt over periodieke inkomsten uit eigen beroepsactiviteit of gelijkgestelde vervangingsinkomens.

Daarenboven herhaalt de Raad dat te dezen niét een situatie voorligt van een student die over andere periodieke inkomsten beschikt, welke niet zijn opgesomd in het besluit studiefinanciering. De vergelijkingen die verzoeker maakt, komen dus in wezen en voor zoveel als hier relevant erop neer of de behandeling van, enerzijds, de student die zijn financiële draagkracht bewijst aan de hand van voldoende recente geregelde inkomens opgesomd in het besluit studiefinanciering en, anderzijds, de student die zijn financiële draagkracht wil aantonen met liggende gelden, de toets van het gelijkheidsbeginsel kan doorstaan.

Bij een tweede vergelijking maakt verzoeker het onderscheid tussen studenten die voorheen bij een openbaar bestuur dan wel bij een privé werkgever aan de slag waren, omdat dezen een verschillend regime genieten van loopbaanonderbreking wat de maximale duur ervan betreft.

19. De grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling volgens bepaalde categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en ervoor een redelijke verantwoording bestaat, te beoordelen naar het doel en de gevolgen van de betrokken bepaling en rekening houdend met de aard van de ter zake geldende beginselen. Dezelfde regels verzetten zich er overigens tegen dat categorieën van personen, die zich ten aanzien van de aangevochten maatregel in wezenlijk verschillende situaties bevinden, op identieke wijze worden behandeld, zonder dat daarvoor een redelijke verantwoording bestaat. Het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

20. Studiefinanciering strekt ertoe een tegemoetkoming te verschaffen aan personen die het financieel minder gemakkelijk hebben waardoor de

extra kost van studeren een te zware belasting is voor het gezinsbudget of het budget van de zelfstandige student. Niet wordt betwist dat het toekennen van studiefinanciering in functie van de financiële toestand van de aanvrager en rekening houdende met zijn “leefeenheid” en “referentie-inkomen” op zich een wettig doel nastreeft, noch dat het hanteren van periodieke inkomens op zich een objectief criterium van onderscheid vormt tussen studentgerelateerde en oudergerelateerde leefeenheden.

Volgens verzoeker evenwel vormt het loutere verwerven van periodieke inkomsten tijdens de studies geen redelijk verantwoord criterium van onderscheid om een student wel of niet zelfstandig te beschouwen.

21. Vastgesteld zij evenwel dat de regering, door die onafhankelijkheid te koppelen aan het regelmatig en principieel beroepsmatig verwerven van financiële middelen en aan een welbepaalde periode die in relatie staat tot het betrokken academiejaar, slechts de keuzes gerespecteerd heeft die de decreetgever voor haar heeft uitgestippeld.

In het systeem van de studiefinanciering immers, zoals het door de decreetgever zélf is geconcipieerd, zijn de begrippen leefeenheid en referentie-inkomen van deze leefeenheid essentieel: hiervan wordt luidens artikel 24 van het decreet uitgegaan bij het bepalen of de student in aanmerking komt voor studiefinanciering. Ook al zijn het afzonderlijke criteria, dan toch moet hun regeling in de volledige decretale context worden gelezen.

Om de financiële draagkracht van een leefeenheid te bepalen, zal logisch worden uitgegaan van de draagkracht van de personen die de bedoelde leefeenheid vormen. Zoals verzoeker het terecht opmerkt refereert het begrip “zelfstandig” student in de spraakgebruikelijke betekenis -en in de logica van het decreet studiefinanciering- aan een bepaalde vorm van financiële onafhankelijkheid. Welnu, de decreetgever heeft er in artikel 25 van het decreet uitdrukkelijk voor geopteerd om die draagkracht te beoordelen aan de hand van een referentie-inkomen dat enkel bestaat uit regelmatige inkomsten, zoals het belastbaar inkomen, het leefloon, het bestaansminimum of een aan de sociale zekerheid onderworpen beurs. In die opsomming -rechtstreeks opgenomen in het decreet en zon-

der verdere delegatie aan de regering- worden geen kapitalen, zoals spaargelden, in rekening gebracht.

De keuze van de decreetgever houdt klaarblijkelijk ook verband met de beschikbaarheid van de “zelfstandige student” voor de arbeidsmarkt. De decreetgever onderscheidt met andere woorden de minvermogende student die van een leefloon leeft, enerzijds, en de minvermogende student die er voor kiest “maar van zijn spaargelden” te leven en niet terug te gaan werken, zelfs niet deeltijds, om tijdens zijn studies in zijn levensonderhoud en studiekosten te kunnen voorzien, anderzijds. De toekenning van een leefloon of een werkloosheidsuitkering, is immers gekoppeld aan de bereidheid om werk te aanvaarden. De werkloze en leefloner dienen onvrijwillig werkloos te zijn en beschikbaar te blijven voor de arbeidsmarkt, student of niet. Weliswaar kunnen studenten op grond van artikel 11, § 2, van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie in geval van studie van die voorwaarde om billijkheidsredenen een vrijstelling krijgen. Toch kan het OCMW ook in dat geval vereisen dat de leefloner-student zijn levensomstandigheden verbetert door het verrichten van occasioneel of deeltijds werk dat verenigbaar is met zijn studies (een inspanning wordt verwacht zoals het opnemen van weekendwerk, deeltijdse job, vakantiejob). Het Hof van Cassatie heeft ter zake geoordeeld dat “de enkele omstandigheid dat een persoon van meer dan 25 jaar, die blijk heeft gegeven in de mogelijkheid te verkeren om, op duurzame wijze en in het kader van een passende functie, toereikende bestaansmiddelen te verwerven en derhalve blijk heeft gegeven van maatschappelijke integratie, opnieuw studies wenst aan te vatten, verder te zetten of te hervatten, [...] niet [kan] worden aangezien als een billijkheidsreden van aard de betrokkene van werkbereidheid te ontslaan, ook al zouden deze studies van aard zijn beroepsmogelijkheden te vergroten of hem toe te laten een hoger loon te verdienen (Cass. 22 september 2008, S.07.0095.N).

Door vervolgens met het besluit studiefinanciering het begrip “zelfstandige student” als leefeenheid ook te kaderen in een periodiek beroepsinkomen of een inkomen dat beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt veronderstelt, kan de regering niet worden geacht de haar toevertrouwde delegatie te buiten te zijn gegaan maar heeft zij integendeel de categorie van de betrokken leefeenheid in harmonie met het door de decreetgever ontworpen systeem nader omschreven.

Mocht integendeel, zoals verzoeker het nastreeft, voor de kwalificatie als leef-eenheid van zelfstandig student het bezit van liggende gelden volstaan, dan zouden die gelden vervolgens op grond van artikel 25 van het decreet niet in aanmerking genomen mogen worden voor het bepalen van het referentie-inkomen en, bijgevolg, voor de minimum- en maximum inkomensgrenzen. Dit kan klaarblijkelijk niet de bedoeling van de decreetgever zijn geweest.

22. Aangezien aldus de evenredigheid tussen de keuze voor het onderscheid tussen reguliere beroepsinkomsten en spaargelden en het criterium van de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt, in functie van de leefeenheid “zelfstandige student”, in het decreet zelf is besloten, kan ook dit onderdeel van het tweede middel niet worden beantwoord zonder daaromtrent aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen.

23. Zoals verwerende partij voorts terecht opmerkt, is het derde voorbeeld dat verzoeker aanbrengt een ongelijkheid die niet voortvloeit uit het aangevochten besluit. Verzoeker uit hiermee kritiek op autonome, voornamelijk federale, reglementering, overigens gekoppeld aan keuzes die verzoeker eigen zijn. De regering kan niet worden geacht de evenredige verhouding tussen de aangewende middelen en het beoogde doel te miskennen door studenten die gebruik maken van loopbaanonderbreking op dezelfde manier te behandelen, zelfs al kan de maximale duur ervan verschillend zijn naargelang de regeling waaronder ze vallen.

Het gelijkheidsbeginsel is, wat dit middelonderdeel betreft, niet geschonden.

D. Derde middel

24. Verzoeker voert als derde middel aan: “overtreding van de motivatieplicht”, hetgeen hij preciseert als volgt:

“De taalkundige betekenis van het begrip ‘zelfstandig student’ impliceert een financiële autonomie. Iemand die leefloon geniet is onderweg naar financiële autonomie. Nergens wordt verklaard waarom in strijd met de taalkundige evidenties iemand die in loondienst gewerkt heeft en zijn ar-

beidsovereenkomst schorst omwille van studies geen zelfstandig student zou zijn, terwijl iemand die financieel afhankelijk is van de maatschappij automatisch aanzien wordt als een ‘zelfstandig student’”.

Beoordeling

25. De formele-motiveringsplicht is niet van toepassing op reglementaire besluiten, zodat het middel vanuit dit oogpunt faalt naar recht.

Wou verzoeker daarentegen de materiële motivering van de bestreden maatregel beogen, dan leest de Raad van State in zijn uiteenzetting niets wat verzoeker al niet heeft verwoord in zijn eerste twee middelen. Het middel voegt in dat geval niets toe aan de eerdere middelen, zodat het onontvankelijk is.

26. Het middel, in zoverre ontvankelijk, is niet gegrond.

BESLISSING

1. De debatten worden heropend.

2. Aan het Grondwettelijk Hof worden de volgende prejudiciële vragen gesteld:

Schendt artikel 23, § 3, van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap het artikel 24, § 5, van de Grondwet, doordat het de regering machtigt om de “leefeenheden”, ten minste die van “zelfstandig student”, nader te omschrijven met het oog op de studiefinanciering in het hoger onderwijs?

Schenden de artikelen 23 en 25 van hetzelfde decreet, gelezen in hun onderlinge samenhang, de artikelen 10, 11 en 24, § 4, van de Grondwet, doordat studenten die voor de duur van hun studies zelfredzaam zijn door eigen spaargelden, niet als zelfstandig student beschouwd worden omdat zij geen beroepsinkomen genieten of niet voor de arbeidsmarkt beschikbaar zijn?

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 juni 2011,
door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Dierk Verbiest,	kamervoorzitter,
Johan Lust,	staatsraad,
Geert Van Haegendoren,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silja Doms,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silja Doms

Dierk Verbiest